

مصاحبه خبرنگار بخش فارسی رادیو بی بی سی

با آقای دکتر ابراهیم یزدی (۷۴/۰۵/۱۷)

س ۱- در جلسه مصاحبه‌ای که امروز بوده بطور مشخص راجع به نهضت آزادی سوال شده و گفته‌اند که در مورد صدور مجوز برای فعالیت نهضت آزادی فعالیت‌های گذشته این نهضت مغایر با قانون احزاب و قانون اساسی تشخیص داده شده و تقاضایش رد شده است نظر شما در این مورد چیست؟

ج - اولاً آقایان دو مطلب را قاطی کرده‌اند که یکی پروانه و یکی مجوز است. نه در بحث‌هایی که در مجلس شورای اسلامی هنگام تصویب قانون احزاب مطرح شد و نه بعد از آن در آیین‌نامه‌های اجرایی، هیچگاه بحث از مجوز به میان نیامده است، بلکه همه جا صحبت از پروانه است. یعنی احزاب سیاسی می‌توانند و آزاد هستند که به وزارت کشور بروند و ثبت کنند و پروانه بگیرند یا نروند و نگیرند. در حالی که مجوز معنایش این است که احزاب بدون کسب اجازه از وزارت کشور حق فعالیت ندارند و این مغایر با قانون اساسی است. دوم اینکه نهضت آزادی ایران هرگز درخواست صدور مجوز ننموده، بلکه درخواست پروانه کرده است. سوم اینکه آقایان هرگز به ما ننوشتند و نگفتند که به دلیل مغایرت فعالیت‌های نهضت آزادی با قانون اساسی درخواست نهضت رد شده است. بلکه در آن چیزی که کتباً به ما نوشتند آمده است که درخواست تأسیس نهضت آزادی رد شده است و ما اعتراضمان این است که اولاً نهضت آزادی در سال ۱۳۴۰ تأسیس شده است و ما هرگز درخواست تأسیس نکردیم و معنا ندارد حزبی که سابقه ۳۰ ساله دارد دوباره درخواست تأسیس کند. این اشتباهی است که آقایان مرتکب شده‌اند و حاضر هم نیستند که آن را بپذیرند. ما نه درخواست تأسیس و نه درخواست مجوز، نکرده‌ایم. بلکه درخواست صدور پروانه کرده‌ایم. ثانیاً چه به ما پروانه بدهند چه ندهند ما خودمان را قانونی می‌دانیم. در قانون احزاب برای متوقف ساختن یا انحلال یک حزب پیش‌بینی‌های لازم شده است. تنها یک دادگاه صالحه بر طبق اصل ۱۲۶ قانون اساسی در یک محاکمه علنی و با حضور هیئت منصفه می‌تواند یک حزب را غیرقانونی اعلام بکند. بنابراین ما خود را قانونی می‌دانیم و همچنان به فعالیت خودمان ادامه می‌دهیم.

س ۲- در این مصاحبه این طور گفته‌اند که فعالیت احزاب و گروه‌ها در چارچوب قانون اساسی آزاد است و ایجاد تشکل سیاسی و صنفی در بدو امر نیاز به مجوز ندارد اما چنانچه فعالیت مجدد آن مغایر با قانون اساسی باشد کمیسیون ماده ۱۰ می‌تواند گروه را منحل و فعالیت مجدد آن را منوط به صدور پروانه کند. اینجا چون گفته‌اند که این کمیسیون گروهی را منحل نکرده پس می‌توان این طور نتیجه‌گیری کرد که ادامه فعالیت نهضت آزادی را منوط به صدور پروانه کرده‌اند و آن را هم رد کرده‌اند. موضع شما در این مورد چیست؟

ج - همانطور که شما توجه کردید اینجا تناقض در گفتار وجود دارد اگر نیاز به مجوز ندارند دلیل ندارد که بگویند نهضت آزادی باید درخواست صدور مجوز بکند.

س ۳- مگر این که فعالیت‌های مغایر با قانون اساسی باشد.

ج - آن هم نکته دومی است که عرض می‌کنم. تشخیص مغایرت فعالیت یک حزب با قانون اساسی و انحلال آن به دست اعضای کمیسیون ماده ۱۰ نیست و سخنی که گفته‌اند بر خلاف قانون احزاب و قانون

اساسی است. در قانون احزاب آنچه که پیش‌بینی شده است این است که اگر حزبی خلاف کرد کمیسیون ماده ۱۰ اول به او تذکر کتبی می‌دهد، بعد اخطار. در مرحله بعد اگر پروانه دارد پروانه‌اش را لغو می‌کند. در نهایت کمیسیون ماده ۱۰ می‌تواند به دادگاه مراجعه کند و از دادگاه درخواست انحلال حزب را بنماید. بنابراین انحلال حزب در دست کمیسیون ماده ۱۰ نیست که بگویند ما نهضت آزادی را منحل می‌کنیم. تشخیص مغایرت فعالیت‌های یک حزب با قانون اساسی با دادگاه است و انحلال آن هم با دادگاه است بر طبق اصل ۱۲۶ با حضور هیئت منصفه در یک محاکمه علنی.

س۴- پس این حرف‌هایی که زده شد هیچ تغییری در برنامه‌های نهضت آزادی نخواهد داشت و شما فعالیت‌های خود را همچنان ادامه خواهید داد؟

ج - البته. ما از یک موضع آقایان در این کنفرانس استقبال می‌کنیم و آن این است که آقایان تا به حال حاضر نبودند این را بپذیرند که فعالیت احزاب علی‌الاصول آزاد است و احتیاج به پروانه ندارند و به انواع و اقسام راه‌ها از آن فرار می‌کردند. این همان است که در قانون اساسی و در قانون احزاب وجود دارد و در مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی نیز آمده است. نهضت آزادی این مطلب را طی اعلامیه‌های متعدد در جواب‌هایی که به وزارت کشور داده است به کرات عنوان نموده است. بنابراین ما از این که کمیسیون ماده ۱۰ چنین مطلبی را عنوان کرده استقبال می‌کنیم و به فعالیت خودمان بر همان اساس گذشته ادامه می‌دهیم.

س۵- در این شرایط آیا نهضت آزادی در انتخابات مجلس شرکت می‌کند؟

ج - ما البته در این مورد بحث‌هایی داریم. شرایط بر خلاف این که شما می‌گویید هنوز عوض نشده است. هنوز نهضت آزادی اجازه ندارد از ساختمان خود استفاده نماید. روزنامه میزان هنوز در توقیف است. این که آقایان بگویند یک حزبی آزاد است پروانه هم نگیرد می‌تواند فعالیت بکند خوب است. ولی هیچ یک از روزنامه‌های محلی حق و جرأت ندارند اعلامیه‌های نهضت را چاپ کنند. خود نهضت هم اجازه ندارد روزنامه مستقلی چاپ کند. مگر عدم آزادی چیست و به چه صورت است؟ ما هستیم که با امکانات محدود و به زور داریم حرف‌هایی را می‌زنیم. تا زمانی که اجازه استفاده از ساختمان را ن داده‌اند و روزنامه آزاد نشده است و ساختمان همچنان بسته است، چگونه می‌توانیم در انتخابات شرکت کنیم؟

بخش روابط عمومی نهضت آزادی ایران

سی و یکم مرداد ماه ۱۳۷۴